

ROMÂNIA

Avocatul Poporului

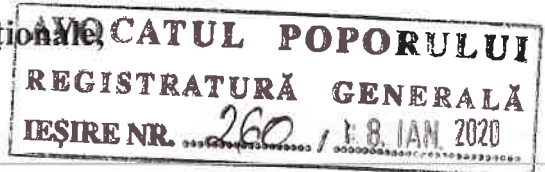
Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro
Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

Domnului prof. univ. dr. Valer Dorneanu,

Președintele Curții Constituționale,

În conformitate cu dispozițiile art. 146 lit. d) din Constituția României și ale art. 15 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, vă transmitem alăturat, excepția de neconstituționalitate a prevederilor **art. VII din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 64/2019 privind modificarea și completarea Legii nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României și modificarea Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente, precum și unele măsuri pentru buna organizare și desfășurare a alegerilor pentru Președintele României din anul 2019.**

Vă asigur, domnule președinte, de înalta mea considerație.

Avocatul Poporului,

Renate WEBER

ROMÂNIA

Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București

www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro

Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

Excepție de neconstituționalitate

referitoare la dispozițiile art. VII din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.

64/2019 privind modificarea și completarea Legii nr. 370/2004 pentru

alegerea Președintelui României și modificarea Legii nr. 208/2015 privind

alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și

funcționarea Autorității Electorale Permanente, precum și unele măsuri

pentru buna organizare și desfășurare a alegerilor pentru Președintele

României din anul 2019

MOTIVE DE NECONSTITUȚIONALITATE

Dispozițiile art. VII din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 64/2019 privind modificarea și completarea Legii nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României și modificarea Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente, precum și unele măsuri pentru buna organizare

și desfășurare a alegerilor pentru Președintele României din anul 2019 încalcă prevederile art. 1 alin. (5), art. 26, art. 73 alin. (3) din Constituție.

Astfel, potrivit prevederilor art. VII din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 64/2019 *”Reprezentanții formațiunilor politice în birourile electorale ale secțiilor de votare pot primi, la cerere, copii ale listelor electorale suplimentare, în condițiile stabilite prin decizie a Biroului Electoral Central”*.

Procesele electorale sunt acele procese la baza cărora se află exercitarea dreptului de vot al cetățenilor, exprimând manifestarea de suveranitate a acestora în statul român. În organizarea și desfășurarea alegerilor au interese și sarcini publice de îndeplinit nu doar instituțiile statului investite să ducă la îndeplinire obiectivele amintite, dar și partidele politice, deoarece acestea din urmă constituie asocierile/formațiunile/mecanismele care întrețin democrația și statul de drept. *Pentru a fi pregătite cu ocazia alegerilor, se pune întrebarea legitimă, dacă reprezentanții formațiunilor politice în birourile electorale ale secțiilor de votare pot primi, la cerere, copii ale listelor electorale suplimentare care conțin datele personale ale alegătorilor, iar în cazul în care răspunsul este afirmativ rămâne de lămurit în ce condiții se pot transmite aceste liste electorale suplimentare, având în vedere aplicarea din 25 mai 2018 a Regulamentului General privind Protecția Datelor (RGPD/GDPR).*

În primul rând, din perspectiva datelor cu caracter personal, trebuie să pornim de la constatarea că listele electorale conțin date cu caracter personal; astfel articolul 33 din Legea nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente, referindu-se la sistemul informatic reprezentat de Registrul Electoral din care sunt preluate extrasele listelor, stabilește că în acest registru sunt cuprinse următoarele informații, chiar dacă acestea diferă după cum vorbim de cetățeni români cu domiciliu în România sau în străinătate: *„a) numele și prenumele, precum și numele avut înaintea căsătoriei sau a modificării administrative a numelui; b) data nașterii; c) locul nașterii; d) codul numeric personal; e) țara în*

care își are reședința, dacă este cazul; f) adresa de domiciliu; g) adresa de reședință, în țară, precum și perioada de valabilitate a acesteia; h) seria și numărul actului de identitate; i) data emiterii actului de identitate; j) data expirării actului de identitate; k) numărul secției de votare.”

Aceeași lege stabilește că „Până cel mai târziu cu 10 zile înaintea datei alegerilor, dar nu mai târziu de 24 de ore de la solicitare, *primarii sunt obligați să pună la dispoziția partidelor politice, alianțelor politice, alianțelor electorale și organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale care participă la alegeri, la cererea și pe cheltuiala acestora, un extras din Registrul electoral, cuprinzând alegătorii din respectiva unitate administrativ-teritorială, respectiv numele, prenumele, data nașterii și domiciliul, precum și secția de votare la care au fost arondați, pe suport electronic sau hârtie.*”(articolul 49 alin. (4) din Legea nr. 208/2015).

Punerea la dispoziția formațiunilor politice a listelor electorale suplimentare, reprezintă o prelucrare de date cu caracter personal în sensul articolului 4 pct. 2 din RGPD: „prelucrare înseamnă orice operațiune sau set de operațiuni efectuate asupra datelor cu caracter personal sau asupra seturilor de date cu caracter personal, cu sau fără utilizarea de mijloace automatizate, cum ar fi colectarea, înregistrarea, organizarea, structurarea, stocarea, adaptarea sau modificarea, extragerea, consultarea, utilizarea, divulgarea prin transmitere, diseminarea sau punerea la dispoziție în orice alt mod, alinierea sau combinarea, restricționarea, ștergerea sau distrugerea”. Ca urmare, această prelucrare intră sub incidența de aplicare a acestui act normativ european. Este de referință, că Legea nr. 544/2001 privind accesul la informațiile de interes public exceptează aceste date de la exercitarea și valorificarea acestui drept: „(1) Se exceptează de la accesul liber al cetățenilor, prevăzut la art. 1, următoarele informații: (...) d) informațiile cu privire la datele personale, potrivit legii; (articolul 12). În aceste condiții, trebuie să constatăm că legile privind alegerile diferitelor foruri

superioare din România stabilesc clar dreptul formațiunilor politice de a pretinde de la primari extrase după listele electorale din Registrul electoral.

Aspectul este important, deoarece unul dintre principiile de bază ale protecției datelor cu caracter personal îl constituie principiul legalității (articolul 5 din RGPD), potrivit căruia orice prelucrare de date trebuie să aibă la bază legea. Totodată, *potrivit art. 73 alin. (3) din Constituție* : „Prin lege organică se reglementează: a) sistemul electoral”. Or, în pofida ideii și reglementării constituționale, potrivit căreia organizarea sistemului electoral se realizează prin lege organică adoptată de Parlament, **Ordonanța de urgență nr. 64/2019 stabilește** *că reprezentanții formațiunilor politice în birourile electorale ale secțiilor de votare pot primi, la cerere, copii ale listelor electorale suplimentare, în condițiile stabilite prin decizie a Biroului Electoral Central.*

RGPD permite prelucrarea unor astfel de date **din motive de interes public**, cu condiția să se prevadă garanțiile corespunzătoare, în special în cazul în care, în cadrul activităților electorale, funcționarea sistemului democratic necesită ca partidele politice să colecteze date cu caracter personal privind opiniile politice ale persoanelor. Din interpretarea articolelor 86 și 6 alin. (1) lit. e) RGPD („prelucrarea este necesară pentru îndeplinirea unei sarcini care servește unui interes public sau care rezultă din exercitarea autorității publice cu care este învestit operatorul”), precum și a articolelor 2 lit. f) și 6 din Legea nr. 190/2018 privind măsuri de punere în aplicare a Regulamentului (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor), coroborate cu articolul 14 din Legea nr. 544/2001 privind accesul liber la informații de interes public, rezultă că formațiunile politice pot solicita copii după listele electorale suplimentare, **cu condiția de a justifica și de a respecta prevederile RGPD și a legii naționale de punere în aplicare (articolele 6 și 9), în special justificând îndeplinirea unei**

sarcini de interes public și punând în practică garanții corespunzătoare de asigurare a confidențialității și securității, dar și stocării limitate a datelor cu caracter personal.

Prin urmare, nu excludem posibilitatea formațiunilor politice de a solicita sau de a primi copii ale listelor electorale suplimentare, însă aceasta trebuie realizată în condiții de legalitate, astfel cum rezultă din prevederile legale precitate, în caz contrar existând riscul unei divulgări/prelucrări de date cu caracter personal fără a avea garanții specifice și cu nesocotirea standardelor din RGPD, încălcându-se astfel art. 26 din Constituție. Asemenea standarde pretind ca atât persoanele vizate (cele din listele electorale suplimentare) cât și operatorii de date (în cazul de față în special formațiunile politice) să cunoască cu claritate temeiul legal care stă la baza prelucrării de date cu caracter personal.

Or, dispozițiile de lege criticate permit ca aspecte esențiale, care vizează protecția datelor cu caracter personal și anume interesul legitim, modalitatea de realizare a copiilor listelor electorale suplimentare prin măsuri adecvate de protecție (stocarea limitată a fotocopiilor, stocarea datelor pe echipamente securizate, realizarea fotocopiilor cu echipamente securizate), informarea persoanei vizate privind aceasta prelucrare sau modul în care este asigurată transparența de către operator, să fie reglementate printr-un act administrativ. În contextul astfel configurat, delegarea atribuției de a stabili aceste aspecte Biroului Electoral Central, prin emiterea unor decizii cu caracter administrativ ce au caracter infralegal, determină o stare de incertitudine juridică, acest gen de acte având, de obicei, un grad sporit de schimbări succesive în timp. Așadar, soluția legislativă prevăzută de art. VII din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 64/2019 contravine normelor de tehnică legislativă, de vreme ce, potrivit Legii nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 21 aprilie 2010, cu modificările și completările ulterioare, actele cu caracter normativ se emit numai pe baza și în executarea legii, trebuie să se limiteze strict la cadrul

stabilit de actele pe baza și în executarea cărora au fost emise, fără ca prin acestea să poată fi completată legea.

Așadar, Decizia Biroului Electoral Central extinde cadrul legal de aplicare a Legii 370/2004, de la primirea de către reprezentanții formațiunilor politice a unor copii a listelor suplimentare la acordarea dreptului de a realiza ei înșiși aceste copii. Acest aspect este relevant, dat fiind că, din perspectiva protecției datelor cu caracter personal, acestea sunt operațiuni distincte de prelucrare ce trebuie să întrunească anumite condiții de securitate și confidențialitate. Operațiunea de transmitere este în sarcina operatorului care deține listele și trebuie să se asigure că aceste informații sunt preluate prin mijloace sigure.

Or, în calitate de autoritate administrativă cu competență generală în materia pregătirii, organizării și desfășurării alegerilor, Autoritatea Electorală Permanentă este operatorul de date cu caracter personal care este responsabil de prelucrarea în condiții legale a datelor cu caracter personal ale alegătorilor, împreună cu Biroul Electoral Central.

Conform prevederilor legale și a notei de informare de pe site-ul AEP Autoritatea Electorală Permanentă nu are voie să transfere datele alegătorilor pentru realizarea unor interese private ale partidelor politice. Mai mult, dacă ar fi să transfere aceste date, în baza principiului responsabilității operatorului prevăzut de GDPR, Autoritatea Electorală Permanentă are obligația de a verifica îndeplinirea următoarelor obligații de către partidele politice solicitante ale listelor:

- să evalueze interesul legitim exprimat prin cerere de formațiunile politice, prin realizarea unui test de necesitate din care să reiasă, prin analiză scrisă, detaliată, faptul că interesul legitim exprimat prin cerere prevalează asupra drepturilor și libertăților persoanelor vizate, prin detalierea ingerințelor preconizate în viața privată a acestora;
- că au capacitatea să asigure, prin măsuri tehnice și organizatorice adecvate, respectarea, în special, a principiului reducerii la minimum a datelor, precum

și pentru asigurarea securității și confidențialității prelucrărilor de date cu caracter personal;

- că au numit un responsabil cu protecția datelor;
- să solicite termenul de stocare al datelor preconizat pentru atingerea scopului, nu mai mult de 6 luni;
- să se asigure că a existat și există o instruire periodică cu privire la obligațiile ce le revin a persoanelor care au acces la aceste date.

În niciun caz nu vor putea fi îndeplinite aceste condiții în situația în care reprezentanții formațiunilor politice vor poza listele conținând datele alegătorilor cu telefoanele personale cu privire la care nu există nicio garanție a asigurării securității și confidențialității datelor.

În plus, alegătorii ar trebui informați cu privire la această prelucrare, ca ea să poată fi efectuată, pentru a își putea exercita drepturile prevăzute de lege, de a solicita cel puțin ștergerea datelor.

Prin urmare, din evaluarea cadrului legal în materie, observăm că la nivel de lege, ca act al Parlamentului sau al Guvernului pe calea delegării legislative, nu sunt reglementate garanțiile în vederea asigurării securității și confidențialității datelor transmise către formațiunile politice, astfel că dispozițiile legal criticate generează riscuri la adresa cetățenilor și a persoanelor vizate.

Or, dispozițiile legale criticate nu reglementează procedura privind securitatea și confidențialitatea datelor cu caracter personal, ci deleagă reglementarea acestor aspecte importante Biroului Electoral Central care este abilitat să adopte decizii, astfel că nu se circumscriu cerințelor constituționale care dau posibilitatea adoptării unor acte normative de rang infralegal numai pe baza și în executarea și organizarea legii, fiind deficitare din acest punct de vedere. Așadar, se ajunge la situația ca unele aspecte esențiale care vizează protecția datelor cu caracter personal să fie reglementate printr-un act administrativ, care să conțină elemente dincolo de limitele cadrului legal, chiar să adauge la lege.

Prin urmare, prevederile art. VII din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 64/2019 sunt contrare art. 26 și art. 73 alin. (3) din Constituție și implicit art. 1 alin. (5) din Constituție, care dispune că "În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie". Ca efect al nerespectării prevederilor constituționale antereferte, sunt afectate și dispozițiile constituționale cu privire la respectarea Constituției și a supremației sale.

Avocatul Poporului

Renate WEBER